

Глас

Народно-ослободилачког покрета у Босанској Крајини

Год. I

31 јула 1943

Број 1

ТРЕЋИ ИЛИНДАН

Послије двије године љутих битака и тешких напора у борби за слободу, дочекујемо трећи, најрадоснији Илиндан у устанку. Никада досада, као на овогодишње Илиње, догађаји у свијету и код нас нису тако снажно и сјајно потврдили нашу вјеру у коначну побједу. Човјечанство трга мору са својих прсију — под ударцима Црвене армије, енглеске и америчке и наше ослободилачке војске, под таласом борбе поробљених народа, фашистичка такозвана тврђава пољуљана је у темељима. Чир је пукао — ничим и ни пред ким фашистички крволоци не могу да сакрију да су догурани до дуvara. Ове године, Црвена је армија за непуних деветнаест дана потпуно здробила Хитлерову љетну офанзиву. Енглеска и америчка војска искрцала се на једно мјесто «европске тврђаве» на којем је било тешко изненадити, на Сицилију, и за три недеље освојила је готово три четвртине тог острва. Творац фашизма, Мусолини, морао је да отступи, — али, очито, то није био само његов лични отступ, него почетак брзог рушења оне тамнице коју је та хијена пунила људским костима двадесет и једну годину. Италију је обухватио талас масовних штрајкова и демонстрација. Талијански народ, под водством блока родољубивих странака на челу са Комунистичком партијом Италије, тражи потпуну ликвидацију фашизма, закључење часног мира са савезницима и изгон Шваба из Италије. Под притиском народа, фашистичка странка морала је бити распуштена. У Италији је почело да кува као у котлу. Блијесак талијанских догађаја већ пада на остале Хитлерове сателите, Бугарску, Мађарску и Румунију. Очито, кола најцрње тираније у историји незаустављиво су кренула низа страну.

Претстојећи слом фашизма видимо и ми рођеним очима. Усплахирана трка Шваба и кроз Крајину — који, успут, прежају и на нашу жетву — није више знак негдање њихове војне моћи, него један од знакова да је окупаторским крвницима дошла вода до грла. Примичу се дани немилосрдне праведне казне над фашистичким окупаторима и њиховим плаћеницима. Надолазе часови одлучних битака за коначну слободу. И за нас, који се пуне двије године држимо у челичном коштацу с фашистичким крволацима и њиховим слугама, наступа оно одлучно вријеме када треба да из петних жила потегнемо и свом снагом омахнемо.

То је значај трећег устаначког Или-

НЕДОСТАЦИ И ЗАДАТЕ НАРОДНО-ОСЛОБОДИЛАЧКИХ ОДБОРА

Ових дана, навршиле су се двије године ослободилачког рата наших народа против крвожедног окупатора, његових слугу и плаћеника. Тешким и упорним свакодневним борбама наши борци за слободу очистили су многа села и градове и, кудгод су допрли, они су до темеља разрушили усташку власт великих жупана, котарских претстојника, Усташке надзорне службе, оружника, редарственика и т. д. На мјесто те власти која је, разумије се, била сретство у рукама окупатора за поробљивање, плачкање и истребљивање нашег народа, није постављана стара власт среских начелника, жандармерије и полиције, финансије и егзекутора, која је била гнијездо петоколонашке издаје. На мјесто те старе, преживјеле и до темеља разрушене, народно омрзнуте власти, стварана је нова власт — народна, демократска власт, која је оличена у виду народно-ослободилачких одбора.

Народно-ослободилачки одбори као органи народно-ослободилачког покрета у Бос. Крајини — иако су одиграли крупну улогу у народно-ослободилачкој борби — нису ни издалека израсли у оно што би уствари требали да буду. Задаци народно-ослободилачких одбора су велики и многоструки. Но, наши другови у тим тако важним тијелима то не уочавају или, боље рећи, не разумијевају. Њихов рад најчешће се своди на оне свакодневне и ситне послове који, ни издалека, не могу да задовоље потребама и задацима који се пред народно-ослободилачке одборе постављају. Нарочито у томе ситничарењу обилују сеоски народно-ослободилачки одбори без икакве шире перспективе. У селу се не осјећа рад сеоског НОО као једног тијела, него као рад појединих одборника, у-

сљед чега се крњи ауторитет народне власти. А рад општинских и среских одбора постепено се претвара у бирократизам који може довести до врло тешких последица, ако се на вријеме не уочи штетност таквог рада. Окружни и обласни народно-ослободилачки одбори и не постоје, што је свакако један велики недостатак у развоју народно-ослободилачких одбора. Многи наши другови у народно-ослободилачким одборима сматрају да је њихов опстанак везан искључиво за ослобођену територију и, чим непријатељ допре или угроби једно село или општину, ти одборници се већ евакуишу и престају дјеловати у првобитном смислу, тако да се села, па и цијеле општине, припајају оним среским одборима који постоје на ослобођеној територији, а ови, услед огромне територије на којој дјелују и на којој би требали дјеловати с обзиром на припојене општине, нису у стању да обухвате тај терен и да развију своју дјелатност на њему. Ти и такви одбори, сасма разумљиво, не могу имати ауторитета пред својим народом, а чињеница да народно-ослободилачки одбори немају ауторитета у народу, доводи до тога да они не могу имати ни успјеха у своме раду.

Народно-ослободилачки одбори као врло важни политички фактори народно-ослободилачког покрета морају израсти у организаторе народно-ослободилачке борбе, а сходно томе, и целокупног јавног народног живота свога краја. Као политички организатори морају обухватити широке народне масе у једном јединственом народном покрету и организовану бујницу народа упра-

(Наставак на другој страни)

ња. Ово Илиње стоји у знаку отворених врата у побједу. Ми данас, јасније него икад, видимо да поднесене жртве нису биле узалудне, да пут ка слободи води преко њих. У гудљавини јуриша који почиње на фашистичку аждају, ми чјемо пламене ријечи Младена Стојановића, борбене покличе Симе Шолаје, Душана Метле, Миле Мећава, Здравка Челара и безбројних наших палих јунака и срчаних бораца који нас зову у одлучну битку, како бисмо на гаревинама својих кућа саградили нове и љепше куће, како бисмо на рушевинама издане и продане отаџбине саградили себи општу кућу

довољно пространу и задовољну за све наше народе.

Дошло је вријеме кад и болани Дојчин у борбу устаје. Све, старо-младо, мушко-женско, крстило се су три прста или подланицом или клањало, сви родољубиви појединци и све народно-ослободилачке организације, на ослобођеној и неослобођеној територији, требају данас да се слију у један јединствени организован талас борбе за чишћење родне груди од окупаторских звијери и све издајничке гамади, за највеће благо, за слободу, за сретан и задовољан живот.

Сретан да нам је трећи Илиндан!

(Наставак са прве стране)

вити у одређеном правцу, а то ће рећи, у народно-ослободилачку борбу против окупатора, његових слугу и плаћеника као народних непријатеља све до коначног ослобођења.

Један од најважнијих задатака народно-ослободилачких одбора јест мобилизација народа у редове народно-ослободилачке војске. Ту мобилизацију НОО треба да спроводе у сарадњи с војно-позадинским властима и штабовима.

За мобилизацију широких народних маса успјешно могу послужити зборови и конференције, на којима народно-ослободилачки одбори обавјештавају народ о политичким и свакодневним догађајима, како у свијету тако и код нас. Осим тога одбори, на тим конференцијама и зборовима, подносе извјештај народу о своме раду.

Народно-ослободилачки одбори, као организатори економског живота свога краја, морају водити рачуна у првом реду о издржавању и помагању народно-ослободилачке војске као и фамилија бораца, у колико исте нису збринуте, а исто тако и осталог незбринутог становништва и сиротиње у селу, општини итд. И на тим економским акцијама НОО треба да покрену читав народ; оне треба да буду један од начина политичке мобилизације народа.

На културно-просвјетном пољу, одбори се старају да народ добије своје школе за дјецу, да се организују алфаветски течајеви за одрасле, да се организују курсеви и предавања по свим важним питањима, да се организује њихова штампа која ће им послужити за организовање народа у народно-ослободилачки покрет и помоћу које ће правилно обавјештавати народ о свим догађајима. Дужни су да организују културне екипе итд.

Као организатори здравствене службе, одбори су дужни да најстрожије воде рачуна о здравственом стању народа свога краја. У ту сврху одбори организују здравствене секције, помоћу којих сузбијају сваку појаву болести, нарочито епидемије. При томе организују сеоске, општинске и друге амбуланте које ће бити снабђевене потребним бројем стручног особља и потребним санитетским материјалом (лијековима и сл.), како за народ тако и за стоку.

Народно-ослободилачки одбори, као дјелимично судски фактор, воде рачуна да се кривци за мање прекршаје позивају на одговорност, да им се додјељује праведна казна према кривци која је учињена. При томе треба најстрожије водити рачуна да те казне буду умјерене и неосветничке. Казна треба да буде васпитно средство, а не физичко малтретирање народа.

Постојећи народно-ослободилачки одбори дужни су у најскорије вријеме организовати и спровести избор окружних и обласних народно-ослободилачких одбора, како би се рад одбора координирао и на тај начин испоставила што ужа веза и сарадња с одборима почевши одоздо па до највишег нашег земаљског политичког тијела,

Сарадимо и похранимо љетину

Жетва је већ у пуном јеку. Развила се је велика и важна битка — битка за љетину. Окупатор и његове слуге чине све што могу да нам уграбе и опљачкају овогодишњи труд и муку. Наш народ и војска, на неослобођеној и ослобођеној територији, предузимају све мјере да овогодишњу љетину сачувају за себе.

Њемачка фашистичка ратна машина, у погледу снабђивања животним намирницама, никада се није налазила у горем положају него данас. Још прије рата нагомилане резерве жита, меса, мрса и остале хране и олако задобивене војне резерве окупираних земаља, — исцрпљене су. Црвена је армија разбила Хитлеров план о'пљачки украјинског жита, а избори пљачке прехранбених средстава у окупираним земаљама све су се више смањивали и смањују услед борбе поробљених народа. Њемачка пољопривреда ни издалека није у стању да подмири ратне потребе хитлеровских бандита. Сировине за вјештачко гнојиво, без којег се она не да ни замислити, Швабе морају да троше за израду барута, бојних отрова и осталог ратног материјала.

Док су се тако Хитлеру извори животних намирница сужавали, дотле су му потребе расле. Он је из производње повукао на фронт велики број ъемачких радника. Они у војсци мора да једу боље него у цивили, да им не би попустио морал. Мобилисане раднике и сељаке Хитлер је додуше надомјестио са преко 8 милиона страних радника, али и овима, ма како били рђаво хранјени, треба да даје нешто хране како би их до краја исцрпио.

Ту кризу швапски пљачкаши желе да ријеше на свој пљачкашки начин. Геринг је отворено изјавио да, ако већ неко ове године мора гладовати, да то неће бити Нијемци. Другим ријечима, да ће они пљачкати жито по окупираним земаљама. А да им се не би десио као раније, тојест да најприје пусте народ да покупи љетину и да га онда опљачкају па да им се на тај начин изјалови велики дио пљачке, фашистички разбојници одлучили су да ове године отму народу љетину још прије него што је народ дигне. Зато су Павелић и његова банда тој пљачки љетине ове године дали нови законски облик — они су прогласили државни монопол

жита, кромпира и граха. По тим новим одредбама, сељак уопште не може да располаже својим житом, већ га мора ставити на расположење окупатору и његовим слугама. Он га не смије ни вријећи, све док му ъемачки и усташки пљачкаши не опљачкају онај дио који је намијењен за Њемачку и исхрану ъемачке окупаторске војске у нашој земљи. Та разбојничка уредба само у два-три параграфа говори о монополу жита, а у свим осталим пријети народу неослобођене територије глобама, затвором, пријеким судом, концентрационим логорима па чак и плаћањем педесетоструке вриједности жита за цијело село, ако оно не излиферије колико се од њега тражи. Зато на неослобођеној територији ъемачки и усташки бандити пазе да сељак преда и посљедње зрно према слову те уредбе. Зато се они концентришу на границама ослобођене територије и залијећу на њу желећи да опљачкају жито прије него што га народ пожање, оврше и похрани.

Наша је задаћа да разбијемо намјере окупатора и да радимо ударнички. На ослобођеној територији ми морамо да мобилишући све снаге народно-ослободилачког покрета, НОО-е, позадинске војне власти, омладинске и женске организације и јединице наше војске, легнемо на посао око сарађивања и похране љетине. На неослобођеној територији ми треба да сами, а према приликама и уз помоћ војске, извучемо што више жита испод окупаторске контроле. Народ ту треба да уништава вршалице, контролне књиге, спискове и дневнике вршидбе, да убија усташке контролне жбирове, да спречава отпрему, да пали реквирирано жито.

Ми морамо бити свјесни да смо битку за жетву добили тек онда кад љетину не само дигнемо и сарадимо, него кад је пред окупатором и сакријемо. Жито је потребно и народу и војсци. Не дати га окупатору значи нанијети му тешки ударац, значи појачати нашу борбу и убрзати час коначне побједе. Ударнички рад, организованост и смјелост најбоља су гаранција за добивање ове побједе. Учинимо све да се оствари парола под којом улазимо и у овогодишњу битку за љетину:

Ниједног зрна жита окупатору!

Антифашистичког вијећа народног ослобођења Југославије.

На крају се морамо осврнути на неправилан однос између народно-ослободилачких одбора, Антифашистичког фронта жена и Уједињеног савеза антифашистичке омладине Југославије. Народна-ослободилачки одбори сматрају да су ове организације њима подређене и да им они треба да наређују. То је, наравно, нетачно. Организације АФЖ-а и УСАОЈ-а су масовне антифашистичке организације које су, истовремено, саставни дио антифашистичког народно-ослободилачког покрета, и с њима одбори треба да сарађују. Те организације су залага за учвршћивање и проширивање народно-ослободилачког покрета и према њима се тако треба односити.

Сви ти задаци, који се постављају пред народно-ослободилачке одборе, у толико су важнији уколико се зна да дан нашег ослобођења није далеко, јер се фашизам, под ударцима свјетског антифашистичког народно-ослободилачког фронта, налази пред својим сломом.

БУРО ПУЦАР-СТАРИ

ДНЕВНА ЗАПОВИЈЕСТ МАРШАЛА СТАЉИНА

— Након разбијања хитлеровске љетне офанзиве —

Генерал-лајтнанту Гокосовском, ген.-лајтнанту Ватутину, ген.-пуковнику Попову.

Јучер, 23 јула, успјешним операцијама наших трупа дефинитивно је крахирала њемачка јулска офанзива у рејонима јужно од Ориола и сјеверно од Бјелгорода у правцу Курска.

Од ујутру 5 јула њемачко-фашистичке крупне силе тенкова и пјешадије уз помоћ многобројне ратне технике прешле су у наступање на ориолско-курском и бјелгородско-курском правцу. Нијемци су бацили у наступање против наших трупа своје главне снаге сконцентрисане у рејонима Ориола и Бјелгорода. Како је то сада потпуно јасно, њемачка команда бацила је у бој на ориолско-курском правцу 7 тенковских, 2 моторизоване и 11 пјешачких дивизија, а на бјелгородско-курском правцу 10 тенковских, једну моторизовану и 7 пјешадијских дивизија. На тај начин, на страни противника, у наступању је учествовало свега 17 тенковских, 3 моторизоване и 18 њемачких пјешачких дивизија. Сконцентрисавши те снаге на уском сектору фронта, њемачка команда је рачунала да ће концентрисаним ударом са сјевера и југа у општем правцу на Курск пробити наше одбранбене линије, опколити и уништити наше трупе размјештене по дугом курском луку.

То ново њемачко наступање није изненадило наше трупе. Оне су биле приправне не само да одбију њемачко наступање, него и да нанесу снажне противударце.

По цијену огромних губитака у живој сили и ратној техници, противник је успио да се уклони у наше одбранбене линије на ориолско-курском правцу у дубини од 15 до 35 километара.

У жестоким бојевима наше су трупе изнуриле и обескрвиле одабране њемачке дивизије и одлучним контраударцима, који су затим слиједили, не само одбациле непријатеља и потпуно успоставиле положаје које су оне заузиле од 5 јула, него и пробиле одбранбене линије противника и напредовале у правцу Ориола 15 до 20 километара.

Проведени бојеви за ликвидацију њемачког наступања показали су високи борбени ниво наших трупа, невиђене примјере упорности издржљивости и јунаштва бораца, командира и политичких радника из свих родова војске, међу којима се нарочито истичу минобацачи, тенкисти и артиљерци.

На тај начин, њемачки план љетног наступања треба сматрати потпуно крахираним. Тим је разголићена легенда о томе да Нијемци у љетним наступањима имају увијек успјеха, а да су совјетске трупе, тобоже, принуђене на отступање.

У бојевима за ликвидацију њемачког наступања одликовале су се трупе генерал-лајтнанта Пухова, генерал-лајтнанта тенковских трупа Родина, генерал-лајтнанта Романенка, генерал-лајтнанта Колпакса, генерал-лајтнанта тенковских трупа Родинцева, генерал-лајтнанта тенковских трупа Катуква, генерал-мајора Чистјакова, генерал-мајора Триченкова и авијатичари авијационих трупа генерал-пуковника Голованова, генерал-пуковника Красовског, генерал-пуковника Луденка и генерал-мајора Наумеика.

За вријеме бојева од 5 јула до 23 јула, противник је претрпио слиједеће губитке: убијено је преко 70 хиљада Хитлерових војника и официра; уништено или оштећено 2.900 тенкова, 195 моторизованих топова, 884 пољска топа. Уништено је 1.392 авиона и преко 5.000 аутомобила.

Честитам вама и трупам са којима ви руководите на успјешно завршеној ликвидацији њемачког љетњег наступања. Објављујем благодарење свим борцима, командирима и политичким радницима трупа са којима ви руководите за одличне ратне операције. Вјечна слава свим херојима који су пали на бојишту у борби за слободу и част наше отаџбине.

Москва, 24 јула 1943

ВРХОВНИ КОМАНДАНТ
МАРШАЛ СОВЈЕТСКОГ САВЕЗА
Ј. СТАЉИН

ЕНГЛЕСКО-АМЕРИЧКИ УДАРЦИ

Послије Туниса и Пантеларије, енглеске и америчке трупе прешле су на заузимање Сицилије. То највеће талијанско острво, нешто веће од Албаније, налази се на југу Италије и раздваја Средоземно Море на два дијела. Од Италије га дијели морски тјеснац од свега 3 и по километра. Освојити Сицилију значи расцијепити талијанску флоту на два дијела, стећи повољну базу за искрцавање на талијанско копно и једну од најбољих ваздухопловних база на Средоземном Мору.

10 јула, на 3 хиљаде бродова, искрцао се на Сицилију први транспорт енглеско-америчких трупа од 160 хиљада војника, 14 хиљада возила, 600

тенкова и 1800 топова. За 20 дана савезничка војска заузела је читаве 3 четвртине тог острва, освојила главни његов град Палермо, све важније градове и луке осим Месине и Катаније.

Упоредо је енглеско-америчка авијација даноноћно бомбардовала читаву Италију и западну и сјеверну Њемачку. Само у једном маху Рим је бомбардовало 700 авиона, и то дану. Последње недеље на сам њемачки град Хамбург бачено је 8 милиона кг бомби. Сваки је дакле становник тога града добио по 8 килограма експлозива. Али ово је само почетак удараца који ће да се сруче на фашизам од стране наших савезника Совјетске Русије, Енглеске и Америке.

ПРОГЛАС „СЛОБ. ЈУГОСЛАВИЈЕ“ талијанској војсци у нашој земљи

Војници и официри талијанских дивизија који се налазите у Југославији!

Мусолинија, човјека који је довео Италију на руб пропасти, протјерале су побуњене народне масе и талијанске наоружане снаге. Народ, кога подупиру војници, постао је господар тргова и улица у Италији и у сав глас захтијева мир, народну слободу, прекидање веза са Њемачком и потпуно уклањање свих остатака фашистичке тираније. У свим мјестима, народне и војничке масе заузимају мјеста фашиста, разарају редакције Мусолинијевих новина, скидају натписе и протјерују фашистичке вође и Нијемце.

Али, без обзира на први корак на путу ослобођења Италије који је направила влада маршала Бадолџа, замијењивши владу Мусолинијеве банде, рат још није свршен. Фашизам, који је отјеран са власти, још није потпуно istriјебљен. Осовина Рим-Берлин још није сломљена, и талијанске дивизије још увијек држе окупиране цијеле покрајине Југославије и тлаче народ који има иста права на слободу, као што их има талијански народ.

У тренутку, када су Италији потребне за њен спас све снаге њених синова, нарочито наоружане снаге, недопустиво је да се талијанске јединице налазе изван граница своје земље. Сви војници, који се налазе у туђој земљи, морају похрлити на позив у помоћ домовини. Данас је у питању оружана борба у Италији, да се заувјек униште фашисте и Нијемци.

Војници и официри који се налазите у Југославији, напустите окупиране крајеве, дижите се против Мусолинијевих официра који хоће да спрјече ваш одлазак у Италију. Похрлите у Италију са својим оружјем да подупрете народ и да му помогнете у очишћавању Италије од фашистичких банда и Нијемаца.

Војници батаљона »М« у Југославији, бацајте са ваших груди ту срамну значку. Данас није вријеме да служите странце и човјека који је крахирао, него треба да служите народу који хоће да се спаси. Похрлите у Италију са својим оружјем. Покажите народу да сте и ви добри Италијани. Ствар народа треба да буде и ваша ствар. Уништавајте официре који вас хоће присилити да и даље служите фашисте и Нијемце.

Официри и војници!

Италија је у свој својој историји увијек била носиоца идеја слободе и правде. Будите солидарни са народима Југославије који се боре за слободу. Уједињујте се са јединицама Народно-ослободилачке војске Југославије. Помажите јуначким југословенским партизанима у њиховој борби против Нијемаца, тог заједничког непријатеља талијанског народа и народа Југославије!

Живјела слобода!

Живјела слободна и независна Италија!

Живно савез талијанског народа и народа Југославије у борби против заједничког непријатеља, хитлеровске Њемачке!

ИЗ ЗАПЛИЈЕЊЕНЕ ЧЕТНИЧКЕ АРХИВЕ

Слуганство Дражиних четничких »војвода« и официра окупатору и усташама избило је на видјело и у свјетској јавности. Оно се огледа у свим њиховим списима што их је заплијенила Народно-ослободилачка војска. Из огромне књиге четничке издаје доносимо у овом броју само неколико редака.

Ево писма из којег се види како убојица Младена Стојановића, подмукли зликовац Раде Радић, позива Швабе за напад на нашу ослободилачку војску:

„Команда босанских четничких одреда
број 17 — 17 јануара 1943

Команданту њемачке војске — Бања Лука

Четници Борјанског одреда који су сарађивали са њемачким трупима заузели су положаје који су им одређени. Партизани су ушли у Прњавор. Мишљења смо да је потребно да се поновно упуте јаче њемачке снаге које би у сарадњи с четницима пресјекле отступницу партизанима који су заузели Прњавор.

Као што је напријед наглашено молим да поново изволите упутити њемачке снаге и то што хитније, којима би био задатак да оперишу у правцу Прњавора.

Командант Р. Радић“

У тој огавној борби против народне војске, »војводе« су немоћне без швапских и талијанских окупатора. Они су тога свјесни и то сами признају у својим дописима. Тако се у допису команданга четничког требавског одреда, Божића (бр. служб. 21-IX-1943), упућеном главном штабу Р. Радића, извјештава да се четничке снаге нису могле одупирати једној нашој бригади, јер да

„...нема Њемача, а хрвати (тај Божић мисли на Палешићу у вјеру, приједба Уредништва) као војна снага су у малом броју а још слабијих квалификација ...“

Народ је све више прозријевао издају четничких »војвода« и официра. Заведени сељаци у четничким редовима све су мање склони да се боре против своје браће у НОВ. Тога су четничке вође свјесне. Тако је један од њих, у борби против наших снага погинули Стеван Ботић, на четничкој конференцији у Кулашима од 2 маја 1943, према заплијењеном записнику те конференције, рекао:

„...Ми четници деморалисани само као савезници усташа и Њемаца...“

и затим са чуђењем надодао да

„Лондон хвали партизане“.

А у чему се огледа та деморализација, то се јасно разабире из слиједећих ријечи Стевана Ботића на истој конференцији:

„...Врло је незгодна борба против партизана, јер наш човек тежак често пута каже: Како ћу се ја борити против браће...“

Прљаву работу четничких изрода не осуђује, дакле, само наш народ и свјетска јавност. Њу прогледавају и почињу да осуђују и они сељаци — борци које су четничке поглавице разним лажима и обећањима навукле за своје огавне рачуне у службу швапског и талијанског окупатора и усташа против наше војске. Четничке, дакле, вође остају све више усамљене. Њима не преостаје ништа друго, него да подијеле судбину са својим господарима, који се већ налазе на рубу пропасти.

ИЗ ПОСЛЕДЊИХ ИЗВЈЕШТАЈА ВРХОВНОГ ШТАБА НОВ

ОСЛОБОЂЕНИ СУ ПРЊАВОР И ПРАЧА

У централној Босни јединице наше XII дивизије, водећи упорне бојеве и користећи се тактиком ноћних бојева, заузеле су град Прњавор. Заплијењена је велика количина ратног материјала и животних намирница.

На сектору Вареш — Сарајево, јединице Пете дивизије разбиле су једну Павелићеву пуковнију. У окршају је убијено и рањено 150 непријатељских војника, док је 300 заробљено.

У Источној Босни, наше јединице воде жестоке бојеве. Нарочито жестоки бојеви воде се на сектору Вареш

— Олово и на железничкој прузи Вареш — Вишеград. На прузи Сарајево — Вишеград једна наша јединица заузела је град Прачу и мјеста Цетила и Подград. На тој прузи уништено је неколико железничких станица и неколико мостова.

На Озрену воде се жестоки бојеви са 369 њемачком дивизијом и четницима Михаиловића који заједно са Нијемцима оперишу против наших јединица настојећи да осујете уништење железничке пруге Добој — Босански Брод.

(„Слободна Југославија“)

СА НАШИХ КРАЈИШКИХ ФРОНТОВА

Тешки пораз четничких банди

Последњих дана четничке вође Драже Михаиловића, разбојници и изроди поп Ђујић и Урош Дреновић, вјерни пси Шваба и схраћаног Мусолинија, покушали су да на нашој ослобођеној територији споје своје банде које су кренуле од Мркоњића и Книна. Али су јединице IV Крајишке дивизије у сарадњи с личким снагама за 5 дана помрсиле рачуне ових изрода, задавши им тешке дарце.

24 о. м. Ђујићева банда провукла се проза шуму у Тичиво и попалила 60 кућа мирних домаћина. Наши су борци у јуришу истог дана разбијали четничке разбојнике, огели им упљачкану стоку и повратили е сељацима.

Пошто су сутрадан нашим снагама дошла појачања, 25 о. м. развила се борба за разбијање и уништење ове злогласне Ђујићеве банде на просторији Шатор — Гњат — Динара. Борци личких и далматинских снага книнског сектора дошли су изроду Ђујићу иза леђа и прешли на отсијецање његове банде од книнског гарнизона.

У току петодневног гоњења, Ђујићеве четници су потпуно разбијени, а неки њихови дијелови уништени. Преко 170 четничких бандита је убијено и заробљено, а знатан број их је рањен. У руке наших бораца пало је знатно наоружање, четничке кухиње, следовање хране које је стигло из Книна и преко 100 јахаћих и товарних коња. Заплијењена је сва архива и штампарија Ђујићевог штаба. Међу убијенима налази се и један четнички мајор. Разбијени четници покушавају да се пробију до Книна, али их наше снаге и даље гоне и уништавају.

Слично су прошле и банде Уроша Дреновића с којима се налазио познати четнички разбојник, »војвода« Плећаш, којед је Михаиловић послао у наше крајеве да покуша спријечити расуло четника на Крајини. То је расуло наступило под ударцима наше војске у Крајини и централној Босни и усљед краха њихових фашистичких газда у Италији.

У вјештој и брзој акцији храбри I батаљон VI бригаде изненада је напао Дреновићеву банду концентрисану код Млиништа, и у првом је налету разбио и натjeraо у дивље бјегство. Обезглављени бандити разбјежали су се својим кућама, а међу убијенима се налази и Дражин изасланик »војвода« Плећаш код кога су нађена важна четничка документа и већа сума Мусолинијевих лира. 5 четника је заробљено.

Неколико дана раније, јединице наше X Дивизије разбиле су и преполовиле четничке банде на Хрбини и Прибелји. Поред убијених и рањених, заробљен је 31 четник. Заведени и савом мобилисани сељаци пуштени су својим кућама.

Ову побједу наших бораца над зликовачким четничким бандама сва наша села радосно су поздравила, а нарочито Тичевљани Сајковчани, Стекеровчани и остала села гламочко-ливањског среза која су осјетила сва злодјела тих банди изрода.

СЈАЈНА АКЦИЈА РИБНИЧКОГ ПАРТИЗАНСКОГ ОДРЕДА

На цести Кључ — Мркоњић, према Чађавици, једна њемачко-усташка колона упала је 24 јула у клопку засједје Рибничког партизанског одреда. Непријатељ је давао грчевит отпор и бацајући бомбе покушао је да се извуче, али му није успјело. На мјесту борбе остало је 60 мртвих непријатељских војника, а заробљен је један легионарски официр — поручник и 2 легионара. Заплијењено је 48 пушака, 3 револвера, 2 стројнице, 2 тешка митраљеза, 5 пушкомитраљеза »шараца« и један типа »Брно«, као и доста друге ратне спреме, одијела и 5 коња.

У овој акцији погинуо је командир чете III батаљона, друг Јово Бањац који се у овој, као и осталим акцијама, истицао својим јунашtvом. Примјер борбености и вјештине пружио је бојцима командант батаљона Никола Бокан.